

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 60 din. Plača in tožila v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 26-59. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 4. aprila 1941

Cena posamezni številki din 150

Jasna pota

Navzlic vsem napetostim in razburljivostim, ki jih doživljamo kot naravno ali pa tudi kot narejeno posledico sedanjih mednarodnih dogodkov, je vendar pot našega naroda od vsega početka sedanjih dogodkov jasna in določno začrtana. To pa predvsem zato, ker je naš narod ostal zvest samemu sebi in svojim idealom, da spoštuje tuje in da ne odstopi od svojega. Naš narod ni zato nikjer iskal konflikta in tudi ni mogel dati nobenega povoda za konflikt, ker je vedno čuval samo to, kar je v resnici njegovo, kar si je pridobil v največjih bojih in žrtvah.

Zato je bilo vedno glavno geslo našega naroda, da od pravice, ki so vsebina njegove svobode in teritorialne nedotakljivosti, ne more nikdar odstopiti, kakor tudi on sam od drugih ne zahteva nekaj podobnega. Pot našega naroda je bila zato v vseh sedanjih dogodkih jasna in zato je živel tudi z vsemi svojimi sosedomi v dobrih odnošajih, naravnost v zelo dobrih. Ker je pot našega naroda jasna, zato pa je naš narod tudi miren in zato brez vsakega razburjenja opravlja to, kar je njegova dolžnost.

V tej mirni zavesti je tudi velika moralna sila našega naroda in jamstvo, da bo prestal preizkušnjo, če bo pred njo postavljen. Vsak naš človek danes natančno ve, kaj je njegova dolžnost in da se tej dolžnosti ne more in ne sme odtegniti, pa naj pride kar koli. Ta zavest je tako močna tudi zato, ker temelji na prepričanju, da tudi naš vodilni možje ne iščejo nobenih pustolovščin, da je tudi njih prvo prizadevanje ohranitev miru, če je seveda ta združljiv s častjo in najvišjimi ideali naroda.

Ker so pota našega naroda jasna, zato pa tudi ni mogoče premočiti našega naroda ne z neresničnimi vestmi, ne z grožnjami, a tudi ne z lepimi vabami. Naš narod pozna samo svojo dolžnost, to je dolžnost do sebe in svojih osnovnih temeljev za napredek ter dolžnost do drugih, da spoštuje njih pogoje za napredek. Zato je prav za prav čudno, če bi naš narod sploh mogel priti v kakšen zunanji konflikt, ker z njegove strani za to pač ni bilo nikdar nobenega povoda. Ravno zato pa bi naš narod s tem večjo elementarno silo branil svoje pravice, ker je srd pravičnega še vedno bil nepremagljiv.

Tem bolj pa more biti naš narod miren, ker je pravočasno uredil svoja glavna notranja vprašanja, da so danes glede življenjskih interesov države ene misli in ene volje Srbi, Hrvati in Slovenci. Naš narod se je pripravil za svojo obrambo, ker so bila njegova pota jasna.

Mirni in zbranega duha opravljamo tako danes vsi svoje posle ter v zavesti, da ima vsak naš človek svojo predpisano dolžnost, ki jo mora izvršiti do konca. Pri tem pa je naš narod vedno pripravljen, da svoje dobre odnose z drugimi narodi še zboljša, če ti v enaki meri spoštujejo pravice našega naroda kakor naš narod resnično spoštuje pravice drugih.

Mnogo koristnega je dal naš narod v sodelovanju z drugimi narodi in vedno je naš narod pripravljeno se nadalje sodelovati z drugimi narodi. Samo od drugih narodov je odvisno, do katere mere more naš narod koristno sodelovati.

Vsa zgodovina povojnih let do-

kazuje, da je naš narod imel pred seboj vedno jasno pot in da od te ni odstopil. V manjših vprašanjih, zlasti notranjih, se je sicer dostikrat pripetilo, da ni bil ves narod vedno istih misli. Svoji osnovni

ideji pa je ostal vedno zvest in zato je ostala tudi njegova moralna sila nezmanjšana kljub vsem povojnim dogodkom. V dnevih preoditve se je to še zlasti pokazalo in dobro bi bilo, če bi to upošte-

vali vsi, ki so v stiku z našim narodom.

Vsak narod ima svoje poslanstvo in tako tudi naš narod in temu poslanstvu bo ostal zvest v vsakem primeru.

novan. V našem primeru pa gre večinoma za nedolžne žrtve.

Blaga vedno manj

Promet naših malih podjetij pada od dneva v dan, ker je nastalo hudo pomanjkanje blaga, zlasti najvažnejših življenjskih potrebščin, v prvi vrsti hrane, kakor zlasti moke in mlevskih izdelkov sploh. Zmanjkalo je že petroleja, isto velja za sol, riž, dišave itd., da o kavi in čaju niti ne govorim. Velik križ je tudi z benzinom; s pomanjkanjem tega goriva je zelo otežkočen promet in posebno prevajanje sadja v dobi kampanje. V jeseni, ko se je spravljal zelje in pričelo klanje svinj, je najbolj primanjkovalo soli. Po več kot štiri ure daleč smo morali večkrat v mesto in skoraj vselej smo se morali vrniti praznih rok domov, ker pač ni bilo dobiti soli. Vse to velja tudi za druge predmete vsakdanje potrebe. Zaradi vsega tega so režije izredno narasle. Glede soli je treba omeniti tudi to, da je glavni zalagatelj prodajal sol kmetom, pekcom, mesarjem itd., dočim trgovci tega važnega blaga niso prejeli.

Z naredbo so se osnovali

občinski preskrbovalni odbori ozir. uradi,

ki jih je sedaj v območju našega združenja 23. Z ustanovitvijo teh odborov so trgovci, ki so vendar eden najmočnejših stebrov države, potisnjeni na stran. Trgovci smo dejansko odvisni od ljudi, ki nimajo pojma o trgovini in aprovizaciji. Sicer so trgovci v teh odborih zastopani, nikakor pa ne prihajajo do primerne veljave v vseh občinah. V nekaterih preskrbovalnih odborih so n. pr. javni nameščenci, ki so kot zadrujarji največji nasprotniki trgovstva, v drugih odborih zopet pristransko postopajo na drug način. Kolikor mi je znano, je v enem občinskem preskrbovalnem odboru na žalost tudi naš član, ki svojemu stanovskemu tovarišu v občini krati pravice. So pa tudi predsedniki občinskih preskrbovalnih odborov, ki kršijo predpise. V neki občini zahteva preskrbovalni odbor od trgovcev kavcijo, dasi ti trgovci plačujejo prejele mlevske izdelke ob prevzemu.

Od vseh strani padajo hudi udarci na legalno trgovino, dočim se ustanavljajo zadruge z vsemi privilegiji in brez kontrole. Med drugimi smo dobili zadruge tudi v Rušah, ki je našim tovarišem vzela najmanj 60% prometa, kar bo davčna uprava vsakakor morala upoštevati.

Kar sem vam tu navedel, tovariši, vam bo itak že več ali manj znano, ker čitate udarce na lastni koži, vendar smatram za potrebno, da to naglasim tudi na skupščini, kjer se zberemo vsako leto enkrat. Omeniti moram tudi davke in druga javna bremena. Mi trgovci smo bili, smo in ostanemo vedno na mestu, ki nam je dodeljeno. Dobro se zavedamo, da je država dandanes pred težkimi nalogami, da ima ogromne izdatke, ki jih radi nosimo, ker vemo, da so neizbežni in potrebni. Vse bomo storili za našo milo domovino in za njeno nadaljnjo samostojnost in integriteto, zahtevati pa moramo, da se sliši tudi naš glas! Če moramo dati, ker je to potrebno, naj se nam dovoli tudi prejemati.

Popolno soglasje Srbov, Hrvatov in Slovencev

Z velikim zadoščenjem je vsa naša javnost sprejela včeraj popoldne vest, da je bil dosežen pri pogajanjih, ki so se vodili v Beogradu med zastopniki vlade, srbskimi strankami, HSS ter dr. Kulovcem, popoln sporazum. Tako so Srbi, Hrvati in Slovenci notranje enotno pripravljeno, da branijo svojo svobodo, neodvisnost in ne-

vtралnost, če bi bile od kogar koli ogrožene.

Jugoslavlani so se tako v usodnem trenutku izkazali kot narod, ki je na višini položaja. Z zaupanjem in vero zremo v bodočnost.

Viden izraz doseženega sporazuma je v izjavi in proglašeni dr. Mačka.

Izjava dr. Mačka časnikarjem

»Kristjan sem in spomnil sem se besed Kristusovih: Blaženj ti isti, ki grade mir, ker se bodo božji sinovi imenovali. Cutim dolžnost do naroda, ki mi že deset let izkazuje zaupanje, da poskusim vse, da se mu reši mir, ta največja dobrina človeštva. Iz poročil, ki so mi jih prinesli ban dr. Ivan Subašić, podpredsednik HSS Košutić in hrvatski ministri, kakor tudi iz sporočil predsednika vlade generala Simovića, zunanjšega ministra dr. Momčila Ninčevića, kakor tudi iz pism, ki sem jih dobil od uglednih Srbov in Slovencev, sem dobil globoko prepričanje, da so današnji prvaki Srbije in srbskega naroda prav tako iskreno za mir, kakor tudi jaz. Zavedam se navzlic vsem težavam, ki se zad-

nje čase kopicijo, da bomo s skupnim sodelovanjem in s skupnimi naporji lahko ohranili mir in olajšali težave, ki nam jih današnji težki časi prinašajo, razen tega pa si bomo s sodelovanjem zavarovali pridobljene pravice HSS, ki bodo ne samo spoštovane in utrjene, temveč tudi poglobljene. Prepričan sem, da bom to delo izvrševal toliko lažje, ker bom pri njem sodeloval z možmi, s katerimi sem bil sodelavec v najtežjih časih in bil nosilec skupne liste pri volitvah.«

Oklic dr. Mačka

Jutranja konferenca, na kateri je inž. Košutić podal poročilo dr. Mačku, se je končala danes opol-

dne. Sklenjeno je bilo, da bo dr. Maček zvečer odpotoval v Beograd.

Vsem hrvaškimi narodnim zastopnikom, predsednikom okrajnih, občinskih in krajevnih organizacij HSS ter vsem poveljnikom hrvaške kmečke zaščite! Po vsestranskem pretresanju in treznem premisleku sem sklenil ponovno stopiti kot podpredsednik v skupno vlado. Sklenil sem to zato, da storim vse, kar morem, da se v zadnjem času reši mir. Razen tega bodo v zvezi z mojim vstopom pridobljene hrvaške pravice ne samo zajamčene, temveč tudi znatno razširjene. Da bom v tem lahko uspel, me mora še naprej podpirati ves hrvaški narod s svojo disciplino in vedenjem, s svojim redom in mirom. Končno poudarjam, da se vsi vojaški obvezniki, ki so bili pozvani na vaje takoj in brezpogojno odzovejo. Kar se tiče konj in rogate živine, kakor tudi voz in opreme, v kolikor so vojski potrebni, naj občine store vse, da se tem zahtevam zadošči. Da bo vse to plačano, pa jamčita država in banovina Hrvatska. Opozarjam, da je vse to samo pripravno stanje in da sem jaz v novem redu le toliko močan, v kolikor stoji ob meni narod.

V Zagrebu, 3. aprila 1941.

Dr. Vladko Maček.

Položaj trgovstva v mariborski okolici

Občni zbor Združenja trgovcev za Maribor-okolico

Združenje trgovcev za Maribor-okolico je imelo pretekli teden svoj redni letni občni zbor v dvorani hotela »Orelc«. Zborovanje je bilo prav dobro obiskano, dokaz, kako zelo vedo naši trgovci iz bližnje in daljne okolice obdravske prestolnice ceniti današnji položaj, ki prinaša nam vsem vedno hujše naloge. Zborovanje je vodil neumorni delavni predsednik Janko Kostanjšek iz Sv. Martina pri Vurbergu, ki je že od ustanovitve pred 22 leti na čelu Združenja v popolno zadovoljnost članstva.

Po uvodnih formalnostih je predsednik Kostanjšek počastil spomin v preteklem poslovnem letu umrlih članov Alojza Jägerja, Marije Vojvodove, Antona Marina, Ferdinanda Jagriča, Ivana Karničnika, Genovefe Krenove in Franca Kokola. Navzočni so stoji poslušali izvajanja govornikova in počastili spomin preminulih s trikratnim klicem »Slava«.

Predsednik Kostanjšek je imel nato daljši nagovor, v katerem je med drugim izvajal:

Poročilo predsednika Kostaniška

»Združenje trgovcev za Maribor-okolico slavi letos svoje jubilejno leto. To jubilejno leto pa ni takšno, kakršno bi si želeli. Svetovni požar razsaja neusmiljeno, in ta vihra ima tudi za nas trgovce zelo hude posledice.

Ob početku vojne so bili hudi napadi na nas trgovce, kakor da bi bili mi krivi hudih razmer in naraščajoče draginje. Bilo je vse polno napadov na nas, in nekateri so šli zelo, zelo daleč. Kasneje se je gonja v javnosti precej

polegla, ker so uvideli, da ta haka ni pravilna in da je nepravilna. Doba današnjih velikih dogodkov postavlja ravno nas trgovce pred nova presenečenja. Nalagata se nam velika naloga in skrb za naš obstanek. Ker pa smo bili trgovci vedno na mestu, bomo tudi v bodoče obvarovali svojo pozicijo.

Od vsega začetka vojne pa do danes nas mučijo številne naredbe, v katerih pa se predlogi gospodarskih ljudi kaj malo upo-

števacjo. Uvedle so se kontrolne knjige, kar sicer samo po sebi ni slabo, slabo pa je, ker kontrolni organi ne postopajo povsod enako. Vsekakor bi bil tu potreben zelo temeljit pouk. Maksimirale so se cene, maksimiral se je dobiček od prodaje posameznih predmetov, ki so prišli pod kontrolo cen. Reči moram, da je danes tako rekoč vse blago pod kontrolo. Kakor hitro bo objavljen maksimirani dobiček, bo Združenje izdalo primerno okrožnico članstvu.

Proti nagradam ovaditeljem

Gotovo ste čitali »Trgovski list« št. 32, kjer je objavljena uredba o cenah in da je do 1. avgusta t. l. prepovedano vsako zvišanje cen. Seveda nobena uredba ni brez globe, kar je tudi pravilno. Ni pa pravilno, da so za prijavnike ovadbe razpisane denarne nagrade. Če znaša n. pr. kazen 5000 dinarjev, dobi ovaditelj 15% nagrade, t. j. 750 dinarjev. Ker so organi slabo plačani, je naravno, da mora priti ovadba za ovadbo. Saj je celo Juda izdal Kristusa za 30 srebrnikov. Nič ne rečem, če je kdo res kriv, naj bo tudi kaz-

Če se nam ne da možnost zaslužka, tudi ne moremo plačevati, torej tudi ne moremo dati. Pri stalno padajočem prometu na eni strani in pri vedno večjih režijah na drugi strani nam letos pač ne bo mogoče popolnoma kriti predpisanih davkov.

Nove socialne davščine

Med številnimi naredbami je tudi uredba o minimalnih mezdah in plačah trgovskih pomočnikov, obvezno zavarovanje pomočnikov pri Pokojninskem zavodu in zvišanje prispevkov za bolniško blagajno. Uredba o minimalnih plačah je postavila marsikatero pomočnika na cesto, ker podeželski trgovec ne zmora predpisane najmanjše plače. Oblastvo nikakor ni upoštevalo našega predloga, naj bi se v tem pogledu delala razlika med mestom in deželo. Po naredbi znaša minimalna plača 1150 dinarjev mesečno, z oskrbo v hiši pa 420 dinarjev manj. S tem zneskom pa pomočnika ni mogoče pošteno prehraniti, o stanovanju pa sploh ni govora. Pomočnik stane torej sedaj mesečno: plača 730 dinarjev, hrana 600 dinarjev, stanovanje 100 dinarjev, pokojninsko zavarovanje 144 dinarjev, bolniška blagajna 104 dinarje, perilo 50 dinarjev, skupaj torej mesečno 1728 dinarjev. Tega zneska mnogi državni uradniki ne zaslužijo. Zato bi se morale najprej zvišati plače državnih uradnikov, potem šele naj bi se uredili prejemki privatnih nameštencev. Glede bolniške blagajne je še pripomniti, da zavod postopa prerigorozno. Če n. pr. trgovec, ki mora biti pri današnjih razmerah vedno na cesti za blagom, spregleda plačati prispevke, ima v osmih dneh rubež, ki povzroči velike stroške.

Statistično poročilo tajnika Blagoviča

ki je bilo nato prečitano, vsebuje zanimive podatke o razvoju trgovstva v mariborski okolici in njegovem sedanjem stanju.

Združenje trgovcev za Maribor-okolico je štelu konec lanskega leta vsega skupaj 358 članov. Od obratov je bilo 190 trgovin z mešanim blagom, 46 malih obrtov in branjevcev, 76 trgovcev z lesom in drvni, 21 z deželnimi pridelki in 16 tehtnic.

Pomočnikov je bilo dne 31. decembra l. l. 46 in ravno toliko pomočnic, skupaj torej 92. Vajencev so trgovci zaposlovali 39, vajenk pa 31, skupaj torej 70.

Začetkom 1940. leta je štelo Združenje 351 članov. V letu 1940. jih je 44 pristopilo, 37 pa odstopilo, od teh je bilo 28 izbrisanih, 2 sta premestila svoja obrata, 7 pa jih je umrlo.

Pomočnikov je bilo dne 1. januarja 1940. v območju Združenja 100, pristopilo jih je tekom leta 44, izostalo pa 52, tako da je stanje sedaj 92.

Vajencev je bilo v začetku preteklega leta 66, med letom se je število povečalo za 37 in zmanjšalo za 23, 10 pa jih je bilo odpuščenih.

Kako obširno je postalo zaradi izrednih dandanašnjih razmer poslovanje pisarne, se vidi iz tega, da je štel ekshibitni protokol lani 6092 števil, prejetih dopisov pa je bilo 7541. Članom je bilo poslanih 5980 dopisov. Pisarno je povprečno posečalo na dan osem strank, kar nikakor ni malenkost.

Tajnik Blagovič je nato podal poročilo, iz katerega je razvidno, da je

premoženje Združenja zadovoljivo

Iz obširnega poročila razberemo, da so znašali lani prejemki 144.487'65, izdatki pa 138.205'95 dinarjev. Premišljenemu uporabljanju razpoložljivih sredstev se je zahvaliti, da se je kljub povečanemu izdatkom, ki jih zahtevajo sedanje težke razmere, vseeno dal

Zahvala Zbornice za TI

Združenje je ponovno intervenciralo v vseh perečih zadevah na merodajnih mestih; včasih je imelo uspeh, včasih pa tudi ne. Kar smo dosegli, za to moramo biti v prvi vrsti hvaležni Zbornici za trgovino in industrijo v Ljubljani, zlasti njenim predstavnikom gen. tajniku Mohoriču, tajniku dr. Plesu in konzulentu Žagarju, ki našemu Združenju vedno pomagajo z nasveti in predlogi. Zato predlagam, da tem gospodom pošljemo s tega mesta v znak priznanja in hvaležnosti brzojavno pozdrave. (Sprejeto z odobravanjem.)

Iz statističnega poročila tajnika boste videli, da je imelo in da ima Združenje zelo veliko posla z intervencijami in s številnimi okrožnicami ter dopisi itd. S tem so narasli tudi stroški naše organizacije, kar je vse v zvezi s sedanjimi izrednimi razmerami. S 1. aprilom bo zvišana pristojbina za pisma, kar bo znova precej obremenilo Združenje in tudi trgovstvo.

Ko končavam svoje poročilo, se moram tovarišu podpredsedniku Lamprehtu zahvaliti, ker me je za moje bolezi zastopal. Zahvaljujem se tudi ostalim članom uprave, kakor tudi tovarišem v nadzorstvenem odboru za sodelovanje s prošnjo, da me tudi v bodoče krepko podpirajo. Vas, navzočne in tudi nenavzočne tovariše, pa prav prijateljsko pozdravljam s pozivom, bodimo složni in tovariški, ker le tedaj nam bo mogoče premostiti vse ovire in težave in prenesti bremena, ki nam jih nalagajo izredno težki časi. Živela Jugoslavija!

Izvajanja predsednika Kostanjška je občni zbor vzel z odobravanjem na znanje.

doseči prebitok v višini 6281'70 din. Celotno premoženje Združenja znaša po bilanci 369.642 din.

Kar se tiče proračuna za tekoče poslovno leto, se predvidevajo dohodki v znesku 100.000, izdatki pa 100.575 din. Ako bi se proti pričakovanju utegnili pokazati primanjkljaj v tem proračunu, se bo razlika krila iz prebitkov prejšnjih let, vendar to ne bo verjetno, ker je proračun zelo skrbno sestavljen. Namesto odsotnega vodje

trgovske nadaljevalne šole

ravnatelja Finka je podal tajnik Blagovič poročilo. Iz njega je razvidno, da je v preteklem letu posečalo šolo 50 vajencev in vajenk. Uspeh učenja je more v splošnem označiti kot dober. Tudi na polju izobrazbe in usposabljanju trgovskega naraščaja se zadnja leta dosežajo vedno lepši uspehi, kar je treba posebno naglasiti.

Vsa podana obširna poročila so bila soglasno sprejeta.

V nadaljnjem poteku zborovanja je bil sprejet sklep, da se prispevki za Združenje tudi letos ne spreminjajo, kar so navzočni z zadovoljstvom vzeli na znanje.

Volitev uprave tokrat ni bilo, ker poteče funkcijska doba vodstva šole prihodnje leto.

Med slučajnostmi se je razvila zelo živahna

debata o nedeljskem počitku na deželi

Temelj razprave je bilo nesoglasje, ki se v tem važnem vprašanju opaža med stališčem podeželskih trgovcev in drugimi trgovci. V debati se je večina govornikov izrekla proti nedeljskemu počitku. Naglasili so, da velik del konsumentov, zlasti kmetje, utegnejo le ob nedeljah po maši priti v trgovino in kupiti svoje potrebščine, ker so ves teden preveč zaposleni z delom na polju.

Precej žolčnih opazk je padlo na rovaš razdeljevanja moke, s katerim se trgovci in sploh prebival-

stvo na deželi nikakor ne more sprijazniti. Veliko škodo povzročajo podeželskemu trgovstvu tudi razne nabavljalne zadruge. Kar velja za moko, velja v najmanj isti meri tudi za druge predmete kakor sladkor itd. Vedno bolj občutno postaja pomanjkanje bencina, kar so govorniki zlasti nagla-

sili. Kvarno vpliva nadalje pomanjkanje soli na deželi. Z več strani se je izrazila zahteva, naj Združenje stori vse, kar je v njegovi moči, da se razne zapreke, ki ovirajo brezhibno razdeljevanje življenjsko važnih predmetov, v prvi vrsti živil, čimprej odstranijo. Potem bodo utihnili tudi očitki, ki

se že tu in tam slišijo na račun trgovstva, posebno na podeželju. Z željo, da bi tekoče leto bilo bolj uspešno, kar pa je spričo sedanjih razmer kaj dvomljivo, je predsednik Janko Kostanjšek zaključil izvrstno uspeli občni zbor Združenja trgovcev za Maribor-okolico.

Manifestacija trgovske zavednosti

Občni zbor Združenja trgovcev za celjsko okolico

Združenje trgovcev za sreze Celje, Gornji grad in Smarje spada med najbolj agilna trgovska združenja Slovenije. O tem pričajo tudi občni zbori združenja, ki so tako sijajno obiskani, kakor le malokateri drugi občni zbori trgovskih združenj. Tako se je zadnjega občnega zbora združenja v sredo 26. marca udeležilo 230 članov in članic združenja. Člani, ki se občnega zbora niso mogli udeležiti, so se pa opravičili. Občni zbor je bil tako v resnici krasna manifestacija zavednosti trgovstva in mi Združenju k temu lepemu uspehu iskreno čestitam. Hkrati pa želim, da bi tudi vsa druga združenja dosegla enako lepe uspehe.

Občni zbor je otvoril ob 9. predsednik združenja Ludvik Košir, ki je ugotovil pravilno sklicanje skupščine ter njeno sklepčnost. Po imenovanju zapisnikarja in overovalcev gg. Jožeta Aubrechta in Brankota Krašovca je pozdravil vse navzočne, zlasti pa zastopnika Zbornice za TI zbor. svetnika Maksa Cukalo in zastopnika Zveze trg. združenj tajnika dr. Pustiška.

Nato se je spominjal umrlih članov Josipa Berlišga, Vinkola Bršnika, Rudolfa Govejska, Ivana Löschnigga. Skupščina je pietetno počastila njih spomin.

Nato se je zapisnik zadnje skupščine soglasno odobril.

tudi vse potrebne naprave za konserviranje hmelja itd. Iz teh razlogov bi bilo v interesu hmeljarjev, da bi imela njih organizacija sedež v Zalcu.

Končno omenja predsednik, da je združenje opozorilo vse davčne uprave na svojem področju, o tečajnih prilikah, ki zadevajo trgovino na podeželju. Zahvaljuje se vsem članom davčnih odborov, ki so se v tako odlični meri in z vso vnemo potrudili, da so mnogim tovarišem znižali davčne odmere na primeren znesek. Zahvalil se je tudi gosp. Cukalu, ki je v reklamacijskem odboru s svojo znano spretnostjo in odločnostjo dosegel prav dobre uspehe.

Nadalje se je zahvalil tudi odbornikom v upravi združenja, ki so mu z svojimi nasveti pomagali mnogokrat reševati težka vprašanja, ki so zadevala trgovino.

Enako se je zahvalil tudi nadzornemu odboru za vestno pregledovanje poslovanja pisarne in blagajniških knjig.

Naša ugledna Zbornica nam je nudila vedno vsestransko pomoč in je radi tega skupščina dolžna, da ji izreče najtoplejšo zahvalo. Ravno tako pristojna najlepša zahvala Zvezi in njenemu energičnemu, agilnemu in požrtvovalnemu predsedniku Stanetu Vidmarju in tajniku dr. Pustišku.

Zahvaliti se moramo tudi vsem sreskim načelstvom na našem področju, ki so vedno pripravljena nuditi združenju potrebno pomoč. Posebno zahvalo smo dolžni izreči trgovci tudi svojemu stanovskemu glasilu »Trg. listu«, ki vedno z največjo vnemo in energijo brani interese trgovskega stanu. Tukaj pa ne zadostuje samo zahvala, temveč imamo priliko, da se našemu stanovskemu glasilu za njegovo veliko pomoč tudi oddolžimo s tem, da se vsi brez izjeme naročimo na list. To je prva dolžnost zavednega trgovca. Redna izdaja »Trgovskega lista« stane samo din 180— letno in ta mali znesek že lahko žrtvuje vsak trgovec, vsaj s tem podpre svoje bojvito stanovsko glasilu, ki nam je doprineslo že nešteto korist.

Burno odobravanje je sledilo predsednikovem poročilu.

O novi hmeljarski organizaciji

Včeraj dne 25. t. m. se je vršila v Celju ustanovna skupščina hmeljarjev, ki je bila precej burna. Imeli smo hmeljarsko društvo v Zalcu, ki je že desetletja prav lepo zastopalo koristi hmeljskih producentov in si radi tega prisilnega združenja producentov, ki bo stalo hmeljarje vsako leto težke tisočake, razen par gorečnežev, ni nihče zaželel. Da v tej močni organizaciji nikdar ne bo prave sloge, je pokazala že burna ustanovna skupščina. Sklep, da bo sedež združenja v Celju, dokazuje, da se pri organizaciji na želje članov ne bodo mnogo ozirali, ker je večina hmeljarjev želela, da bodi sedež združenja v Zalcu, metropoli hmeljarstva. V Zalcu je tudi osredotočena vsa hmeljska trgovina, tamkaj so obsežna skladišča, ki imajo

Poročilo tajnika Coklina

Kritični časi, ki jih preživljamo, donašajo vedno nove oblastvene odredbe, ki zadevajo prav posebno trgovino. Radi tega so imela združenja v preteklem letu mnogo posla, da so vse te uredbe raztolmčila članstvu. S polno pravico lahko trdimo, da ni stanu, ki bi bil od sedanjih razvranih razmer v taki meri neugodno prizadet, kakor ravno trgovski stan, posebno podeželski. Mnogo očitkov je bilo, da so trgovci krivi draginje in da si prav sedaj služijo ogromne zasluge. V resnici pa je stvar čisto drugačna. Soproga trgovca mi je pred nekaj dnevi tožila, da prodaja neke vrste platno po 12 din za meter. Informirala pa se je pri nekem veletrgovcu, ki jo je opozoril, da velja danes enako platno že 36 din za meter na debelo, ker so bile tovarne zaradi podražitve surovin primorane svoje izdelke občutno podražiti. Za tri metre platna iz stare zaloge bo dobil torej trgovec en meter novega blaga. Kje je torej dobiček trgovca.

Na neki anketi je bilo govora o sličnih prodajah in se je dokazalo, da bi se trgovcu lahko primerilo, če bi prodajal svojo zalogo v vrednosti 100.000 din po starih cenah in po novih nakupoval, da bi mu na vse zadnje od vse zaloge ostala samo ena bala blaga. Zastopnik konsumentov je pri tem omenil, da trgovec tudi v takem primeru še ni nič izgubil na vrednosti, ker je pač ta bala vredna celih 100.000 din zaradi zvišanja cen. Navidezno ima zastopnik konsumentov prav. Jasno pa je, da trgovec od ene bale blaga ne more živeti in da ta nikakor ne more nadomestiti njegove nekaj polne zaloge.

Da praktično ni možnosti velikih zaslužkov, potrjujejo tudi številne objave trgovskega obratovanja.

Uredba o pobijanju draginje

se izvaja z vso ostroščjo le proil trgovcem, medtem ko nekateri krošnjari lahko še vedno nemo-

teno prodajajo bombažasto blago za volneno in zaslužijo pri tem 100odstotni in še višji dobiček.

Na celjskem trgu se prodaja krošnik regrata po 250 do 300 din in bi stal kg te zelenjave 25—do 30—din. Za tak znesek se pa lahko kupi že 15 kg sladkorja. Za 100 kg fižola, ki velja danes 800 din, dobi producent že izgotovljeno obleko, če bi pa naletel na trgovca s staro zalogo, bi ga moral ta za 100 kg fižola obleči od nog do glave s perilom vred. V navedbi teh primerov ni osti proti kmetu, temveč le opozorilo, da današnje cene agrarnih proizvodov niso v pravilnem razmerju z drugimi cenami in se zato tudi v normalnih časih ne bodo moglo obdržati. Treba bo zato doseči, da bo kmet več pridelal in s tem nadomestil izgubo zaradi bodočega padca cen.

Kmetjska zaščita ni prinesla kmetu koristi, čeprav so denarni zavodi in trgovci imeli zaradi nje veliko škodo. Zgrešena je tudi **pavšalna oprostitve od plačevanja zemljarine**, ker so oproščeni tudi taki kmetje, ki bi pri sedanjih konjunkturi za kmetijske pridelke ta davek lahko plačevali. Znižanje cene soli se tudi ni obneslo. Vsi ti eksperimenti kmetu niso pomagali in prava pomoč je le v dvigu kmetijske proizvodnje.

Trgovci so že takoj v pričetku teh kritičnih časov pričeli **racionirati prodajo**, da ne bi bogatejši sloji pokupili vse na škodo revnejših. Oblasti teh ukrepov trgovcev niso pravilno razumele, in so bili mnogi trgovci radi tega kakoznani, češ da kupičijo blago in ga odtegujejo prometu. Končno so pa tudi oblasti spregledale in so tudi same zapovedale racionaliziranje, žal šele tedaj, ko je bilo že prepozno.

Ce pregledujemo ostre naredbe o mletju pšenice, prodaji moke ter še ugotovimo, da v naši banovini moke že občutno primanjkuje, potem se moramo čuditi, da prihajajo iz spodnjih krajev še vedno ponudbe za ničlarico. Seveda so cene, ki jih ponudniki zahtevajo, nesprijemljive. (Kg take moke bi veljal 14—do 15—din).

Maksimalni bruto-dobiček so nekatera sreska načelstva določila tako nizko, da ne bi krili niti režijskih stroškov. Skupno prizadevanje vseh organizacij je doseglo, da je izdala banska uprava nove določbe.

Uspehi proti šušmarjem

Znano je, da se v trgovino vtika vedno več neupravičenih ljudi. Šušmarje najdemo v trgovini z lesom, z živino, z deželnimi pridelki, sadjem in raznim drugim blagom, da že ni skoraj panoge trgovine, v kateri ne bi bilo šušmarjev. Tem bolj se moramo čuditi, da nekateri legalni trgovci delo šušmarjev mirno gledajo. Mnogo premalo ovadb prihaja na združenje, pa še od teh so mnoge tako površne, da nimajo izgleda na uspeh. Če pa so ovadbe konkretne, imajo tudi uspeh. Tako so bili isti 3 šušmarji v trgovini z živino kaznovani, eden od njih z globo din 2.250—.

V lesni trgovini smo prijaviili 22 šušmarjev, katerim smo dokazali nakup oz. prodajo ca 1490 m³ drvi in 2100 m³ okroglega in rezanega lesa. Znano nam je, da so bili mnogi izmed ovadenih šušmarjev občutno kaznovani.

Sušmarstvo, ki povzroča legalni trgovini občutno škodo, se je razpaslo največ radi prizanesljivosti in komodnosti trgovcev samih. Če bi ti vsakega šušmarja, ki se pojavi v njih okolišju energično zasledovali, bi se šušmarstvo v kratkem zatrlo ali vsaj na minimum omejilo. Nujno potrebno je, da se z vso energijo lotimo zatiranja šušmarstva, ker sicer bod šušmarji zatrli legalno trgovino.

Tajnik Coklin je nato poročal o krošnjarstvu. Vsi izdani predpisi krošnjarske nadloge niso zatrli, ker se mnogi krošnjari za te predpise sploh ne zmenijo.

Teško delo trgovca

S silnimi napori si nekateri prizadevajo, da bi se ustanovilo na podeželju čim več zadrug. Govore o prednostih zadrug. Ker pa nimajo pravih argumentov o potrebi novih zadrug, so enostavno udarili po trgovcih, katere je treba izrinuti od njih posla, da bi njih mesta prevzele zadruge. Napačno sodijo tisti, ki menijo, da se je na teh shodih govorilo o tem, kako bo zadruška skrbela za zboljšanje proizvodnje kmetijskih pridelkov, za večjo uporabo umetnih gnojil itd. ne, o vsem tem ni bilo govora, pač pa o špehu, moki in petroleju, biksu in žafranu, kakor da bi bilo edino od zadrugne prodaje teh predmetov odvisna nadaljnja usoda kmetijstva. Značilno je, da navzlic velikim reklamami ne morejo ti propagatorji zadrug pridobiti večine kmetjskega ljudstva za svoje namene. Pri mnogih so namreč še v spominu neugodni doživljaji pri raznih zadrugah in konsumih.

Delo trgovca je povsem različno od dela pri zadrugah. Mnogo noči, ko že vse osebe počiva, sedi trgovec s polno glavo skrbi pri svoji pisalni mizi in pregleduje v knjigah dolžnike, pa tudi upnike ter dela načrte, kako bi dvignil promet, kako bi zmanjšal režijske stroške, kako bi pridobil potrebno gotovino za plačilo davkov itd. Zadrugna vodstva vseh teh skrbi nimajo; dolžnikov se ubranijo, ker oddajajo blago le proti gotovini, davki jim ne delajo preglaiv, ker so jih v znatni meri oproščeni, tudi drugih skrbi nimajo, ker jim pomaga država. Vrh vsega pa dobijo še brezobrestna posojila ali celo podpore.

Trgovina se ne da voditi s prekrižanimi rokami. Potrebni so skrajni napori, agilnost, strokovno znanje, širokogrudnost in končno tudi riziko. Pri zadrugah vsega tega ne najdemo. Po vpisu v zadružno postane stranka samo še številka, ki se mora popolnoma podrediti volji vodstva zadruge. Teško vprašanje za trgovca, kako

bo zadovoljil svoje tihe družabnike, državo, banovino in občino, za kadrge ni. Ce te razlike pazno premostrimo, moramo naravnost občudovati trgovce, da navzlic tem težkim bremenom, vendarle uspešno konkurirajo zadrugam.

Prihaja novi red, ki hoče zajamčiti vsakemu primeren zaslužek, še bolj pa poudarja potrebo dela in zopet dela. Trgovec lahko od novega reda pričakuje le dobro, to je da bosta njegov trud in marljivost bolj priznana in upoštevana kakor dosedaj, drugi pa, ki so doslej računali le s privilegiji, se bodo v prvi vrsti morali poprijeti dela, ker bodo vse zastojne datjave morale odpasti.

Statistika članstva

Koncem leta 1939, je imelo združenje 628 rednih in 6 prostovoljnih članov.

Med letom se je na novo prijavilo 19 rednih, objavilo pa 40 rednih in 2 prostovoljna, da je bilo koncem leta 1940, 607 rednih in 4 prostovoljni člani. Trgovin z mešanim blagom je bilo 298, z lesom 161 in z deželnimi pridelki 60.

Pomočnikov je bilo 95, pomočnic 119, vajencev in vajenk pa 146.

Z odobravanjem je zbor odobril poročilo tajnika.

Računski zaključek za leto 1940, navaja 114.867 din dohodkov in 111.013 din izdatkov.

Presežek znaša torej 3.853 din.

Poročilo nadzornega odbora je podal njegov predsednik Vizovišek. Nadzorni odbor je večkrat med letom pregledal poslovanje pisarne in dvakrat v letu vse knjige in blagajniško poslovanje. Pri vsakem pregledovanju je nadzorni odbor našel vse v najlepšem redu. Radi tega izrekam predsedniku in upravi združenja najlepšo zahvalo in priznanje ter predlagam, da izreče skupščina upravi razrešnico. (Soglasno sprejeto.)

Zbor. svetnik Maks Cukala

Casi, v katerih živimo, so taki, kakršnih zgodovina naše mlade države še ni doživela. Toda po zaslugi naše slavne dinastije in po modri vladavini naših državnikov smo ostali vse doslej izven vojne. Vojna je rodila pomanjkanje blaga, to pa vedno večje poseganje države v svobodno trgovino.

Zbornica za TI si je vedno odločno prizadevala, da prepreči vsako trgovstvo škodljivo odredbo. Ko se je začela gonja proti trgovstvu, je prav naša zbornica dala pobudo za **veliko konferenco vseh zbornic v državi**, na kateri je imel glavni referat naš generalni tajnik Ivan Mohorič, ki je v obširni stvarni in utemeljeni spomenici, predloženi vsem ministrstvom, navedel velike težave in krivice, ki jih preživlja trgovski stan ter ovrgel neosnovanost proti trgovstvu naperjenih protidraginjskih predpisov. Hkrati pa je tudi navedel, kaj bi se moralo storiti za odpravo draginje. Tej konferenci so nasledile še številne slične ankete in zborovanja in smelo trdim, da je povsod s pobudami prednjačila naša slovenska trgovinska zbornica.

Najvažnejši je danes problem **prehrane**. Takoj po izdaji raznih naredb in uredb je Zbornica zainteresirala vsa združenja, naj predlagajo v občinske prehranjevalne odbore tudi svoje zastopnike. To se je točno izvedlo. In danes so redki primeri, kjer bi ne bili v korist trgovine zastopani člani združenj. Od ustanovitve teh odborov in vse do danes dalje Zbornica uspešno intervenira v neštevilnih primerih.

Zbornični svetnik Cukala je nato omenjal delo Zbornice, da se odpravi nelojalna konkurenca z drug, navajal njeno delo pri določevanju minimalnih plač ter nje- ne številne intervencije v davčnih

še preslavne Karadžordževićeve dinastije, našo srečo položimo v roke Božje in uravnavanju naših vrlih državnikov ter ključno presrečni živio našemu presvetlemu mlademu kralju Petru II., našemu ministru trgovine in našima ministroma dr. Kulovcu in dr. Kreku. (Živio klci.)

Predsednik Košir se zahvali gospodu svetniku za njegovo poročilo ter ga prosi, naj Zbornici izreče v imenu skupščine najtoplejšo zahvalo za njeno pomoč združenju.

V imenu Zveze trg. združenj je nato pozdravil zbor tajnik dr. Pustišek, ki je nato podal obširno poročilo o delu Zveze.

Izvajanja tajnika g. dr. Pustiška je sprejela skupščina z velikim odobravanjem.

Predsednik Košir se je zahvalil dr. Pustišku za poročilo ter nato

ponovno apeliral na vse, ki še niso naročniki »Trgovskega lista«, da se nanj takoj naročijo.

Tajnik Coklin je nato prečital proračun, ki izkazuje 97.600 din izdatkov in prav toliko dohodkov.

Predsednik Košir pojasni, da so se morale zaradi izrednih razmer nekatere postavke spremeniti. — Vpisuine ne bodo dale dosedanjih dohodkov in zato stare doklade ne zadostujejo. Potrebna je za dobo sedanjih razmer izredna 70dstotna doklada.

Proračun je bil nato soglasno sprejet.

Sprejet je bil nadalje predlog uprave, da se prispevki članov, ki niso za svoje obrate obdačeni na območju združenja, zvišajo in se bo v bodoče pobiralo od poslovodje 600—din, pomočnika 300 in vajenca 500—din.

Nato se je razvila daljša debata o

nedeljskem počitku v trgovinah

Obširno uvodno poročilo je podal predsednik Košir, ki je med drugim omenil, da se je sicer uprava združenja izrekla za nedeljski počitek, da pa daje kljub temu predlog v odločitev občnemu zboru.

Številni govorniki so nato navedli svoje pomisleke, vendar pa se je po izvršeni debati izrekla za **nedeljski počitek večina članstva**.

Sprejet je bil predlog g. Počivalnika, da združenje nastopi proti raznim malo premišljenim določbam glede prehranjevalne akcije v naši banovini.

Sledile so

volitve.

Za predsednika združenja se soglasno in z velikim odobravanjem izvoli znova dosedanji predsednik **Ludovik Košir**.

Predsednik omenja, da je bil sicer trdno odločen, da tega mesta ne bo več sprejel, vendar se ukloni soglasni želji članstva ter se za zaupanje zahvaljuje.

Nadalje sta bila soglasno izvo-

ljena za I. podpredsednika **Josip Tiršek**, za II. podpredsednika pa **Alojz Preaz**, za III. podpredsednika (za srez Gornji grad) pa **Maks Štiglic**.

Nadalje so bili soglasno izvoljeni za odbornike: **Anton Cvenkel**, **Riko Maršič**, **Josip Laurič**, **Filip Šnabl**, **Franjo Žmave**, **Ferdo Remie**, **Anton Marovt**, **Edo Löschnigg** in **Franjo Pauko**;

za namestnike pa: **Adalbert Sulzer**, **Branko Krašovic**, **Karol Počivalnik**, **Anton Turnšek**, **Josip Smeš** in **Rado Pregrad**.

V nadzorni odbor: **Ivan Vizovišek**, predsednik, **Stanko Šentjura** in **Stefan Rednak**, odbornika;

za namestnika: **Davo Melave** in **Vinko Kveder**.

V častni odbor: **Ivan Vizovišek** za predsednika in **Riko Maršič** ter **Karl Klima**, odbornika.

Za delegate za občni zbor Zveze so bili izvoljeni: **Ludovik Košir**, **Josip Tiršek**, **Anton Cvenkel**, **Karol Družkovič**, **Franc Bačun**, **Alojz Preaz**, **Stanko Šentjura**.

Stanje hmeljske trgovine

Na prošnjo predsednika Koširja je nato podal naslednje poročilo o stanju trgovine s hmeljem.

V Savinjski dolini je vsako leto najbolj pereče vprašanje, kako se bo razvijala trgovina s hmeljem. Današnje težave seveda tudi hmelju niso prizanesle, posebno še radi tega, ker ga ne moremo prištevati med življenjske potrebščine. Amerika bi sicer naš hmelj nujno potrebovala ter ga tudi plačala po prav ugodnih cenah, zaradi vojne pa je čezmorski prevoz hmelja skoraj nemogoč.

Trgovci, zbornica in državne oblasti so si prizadevali, da bi dobili za prevoz hmelja po morskoti poti od Angleške potreben **navycert**, vendar te listine ni bilo mogoče dobiti pravočasno. Sedaj sta sicer dobile navycert dve osebi, ki pa s hmeljem nikdar niste imele nobenega opravka. Dovoljenje za izvoz je s tem prišlo **prepozno**, ker je prevoz po najkrajši poti prenevaren. Druga, mnogo daljša pot pa, ki dvakrat prečka ekvator, je radi tega nevarna, ker bi se mogel hmelj med potjo pokvariti. Tako leži sedaj dve tretjini hmelja **neprodanega pri producentih**. Nekaj hmelja je nakupila sicer **Rusija** in se sedaj pričakuje, da se bo morda odločila še za nadaljnje nakupe. Nemčija ima hmelja dovolj, precej lastnega, nekaj pa v zasedenih državah, ter bo pač z vsemi sredstvi skušala, da plasi- ra v Evropi v prvi vrsti svoj pridelek.

Da bi se hmeljarjem pomagalo, je bilo sklenjeno, da bo dal **Pri- zada za nakup hmelja 40 milijonov din na razpologo**. Trgovci s hmeljem so bili obveščeni, da bo kot zastopnik Prizada v Sloveniji deloval **Prevod** in je uredba, po kateri se prizna Prevodu edina pravica za izvoz hmelja, že v veljavi. **Trgovcem** je bilo na pristojnih

mestih tudi zagotovljeno, da ne bodo s to uredbo prav nič oškodovani, ker se bodo pri nakupu hmelja prav gotovo upoštevali. Če bi tega zagotovila ne bilo, bi se zgodila hmeljskim trgovcem velika krivica, vsaj so ti največ storili, da se je v Sloveniji izločilo židovstvo iz hmeljske trgovine. Nihče ne more oporekati domačim trgovcem velikih zaslug za hmeljarstvo, vsaj so mnogi od teh izgubili ravno pri hmeljskih kupčijah vse svoje premoženje. Radi tega tudi ni bilo na mestu, da so na skupščini hmeljarjev, ki je bila dne 25. marca, padali na račun trgovcev razni povsem neupravičeni očitki, in to od ljudi, ki dosedaj niso storili za hmeljarstvo še **prav nič**.

Trgovci nimajo prav nič proti temu, če bo delovala tudi kaka hmeljarska zadruška; pomerili bodo pač svoje medsebojne moči v odkriti konkurenci, kar bo gotovo v prid hmeljskim producentom. Ne bilo bi pa pravilno, da bi se **taka zadruška za hrbtno trgovcev favorizirala**, ker bi bilo to prav gotovo tudi v škodo hmeljarjev. Končno prosi g. Cukala, naj bi tudi združenje podpiralo stremljenja hmeljskih trgovcev, da ne bodo povsem izločeni iz hmeljske trgovine, vsaj bi bilo tako ravnanje naravnost krivično.

Zborovalci so se z velikim odobravanjem zahvalili g. svetniku za njegovo izčrpno poročilo.

Tudi predsednik g. Košir se je zahvalil g. Cukalu ter poudarjal, da smejo hmeljski trgovci vedno računati na pomoč združenja.

Ker je bil s tem dnevni red izčrpan, je predsednik Košir zaključil lepo manifestacijo trgovstva, kar je bil po svoji udeležbi in po svojem poteku občni zbor **Združenja** za celjsko okolicu.

Politične vesti

O stališču Italije do novega položaja v Jugoslaviji poročila rimski dopisnik »Politike«, da ni bil dosedaj (do 1. aprila) storjen noben korak, ki bi se mogel negativno tolmčiti. To, se bolj pa splošno ozračje kaže, da Italija nikakor ne želi, da bi se spremenili dosedanjí odnosi, ki so se izrazili v mnogih manifestacijah mednarodnega pomena. V političnih krogih se naglašuje, zakaj bi Italija in Nemčija kot prve napravile korake, ki bi neugodno vplivali. Sile osi žele, da se likvidira sedanji konflikt na Balkanu, ne pa da se ta razširi. Vsi, ki žele ureditev razmer na Balkanu, morajo preprečiti vsako vplivanje drugih v balkanske razmere. Vsak nepreviden korak bi mogel zelo resno poslabšati situacijo. Skratka, pričakovati bi se moglo samo najboljšo, če bi vse ostalo, kakor dosedaj brez vseh tujih vplivov.

Agencija »Avala« je objavila zelo odločen demanti lažnih vesti o preganjanju Nemcev v Jugoslaviji. Posebno nekatere tuje radijske postaje se odlikujejo v širjenju teh vesti. Vse prebivalstvo Jugoslavije ve, da uživajo člani nemške narodne manjšine v Jugoslaviji isto zakonsko zaščito ko vsi drugi državljani.

Italijanski gen. konzul v Splitu Luigi Arduini je obiskal poverjenika banske izpostave v Splitu ter se mu zahvalil za pomoč pri odhodu italijanskih državljanov iz Splita. Gen. konzul Arduini je obžaloval, da so nekatere tuje radijske postaje širile neresnične vesti o postopanju naših ljudi z italijanskimi državljani. Izjavil je, da bo v smislu svoje izjave poročal tudi italijanskemu poslaniku v Beogradu.

Voditelj celjskih Nemcev dr. Walter Riehl je podal po radiu naslednjo izjavo: »Z ozirom na vesti, ki jih je danes v sredo 2. aprila dala radijska postaja Graz na podlagi tako imenovanj beguncev iz Čelja — izjavljam, da so vse te vesti čisto navadno izmišljene in da so neresnične. Pri pristojnih nemških oblasteh v Grazu sem interveniral in zaprosil, da se uradno demantirajo te vesti.«

Voditelji naših Nemcev po vrsti zanikajo vse vesti tujih radijskih postaj o nekem preganjanju nemške manjšine pri nas ter o uničevanju njihovih premoženj. Vse te vesti so gladko izmišljene.

Romunski listi zelo toplo pišejo o novem jugoslovanskem kralju. »Universul« poudarja, da bo kralj Peter II. nadaljeval slavno tradicijo svoje dinastije in svojega naroda ter se ravnal po geslu pokojnega kralja Zedinitelja: Cuvajte Jugoslavijo!

Grški kralj Jurij II. je sprejel v avdienci angleškega zunanjega ministra Edena, ki je torej v Atenah, ne pa v Beogradu.

Iz Sofije označujejo vesti o splošni mobilizaciji kot neresnične.

Min. predsednik Madžarske grof Teleky je izvršil samomor v noči na četrtek. Smrt je izvršil v stanju velike duševne depresije. Kakor govore nekateri, je bil vzrok te depresije tudi v tem, ker ni mogel več očuvati Madžarski mir. Vest o njegovi smrti je napravila v vsej Madžarski zelo globok vtis. Madžarska vlada je imela po njegovi smrti sejo, na kateri je sklenila, da predloži regentu ostavko vsega kabineta, ki jo je državni upravitelj Horthy tudi sprejel. Iz Budapešte poročajo, da se zaradi smrti grofa Telekyja madžarska zunanja politika ne bo spremenila.

Japonski zun. minister Macuoka, ki je katoličan, je bil sprejet od papeža Pija XII. v avdienci.

Iz Berlina poročajo, da ni izključeno, da se bo Macuoka na povratku iz Rima še enkrat ustavil v Berlinu, kjer bo imel še nekaj konferenc.

Japonski zun. minister Macuoka je zapustil Rim in se skozi Berlin vrne na Japonsko. Italijanski listi zatrjujejo, da so bili razgovori z Macuoko izredno pomembni.

Ameriške oblasti so dosedaj zaplenile 66 nemških, italijanskih in danskih parnikov. Poleg tega pa je bilo zaseženih v argentinskih, čilenskih in urugvajskih pristaniščih še 60 ladij. Posadke so zažgale v Venezueli 2, v Ekvadorju. Mehiki ter Nicaragui pa po eno ladijo. Zaradi teh zažiganj ladij so začeli tudi v drugih ameriških državah internirati posadke nemških in italijanskih ladij.

Agencija United Press objavlja, da je bil odkrit načrt, po katerem bi morali vsi kapitani nemških in italijanskih ladij svoje ladje potopiti, če se ne bi mogli prebiti skozi obroč angleške blokade.

Washingtonska vlada ni vzel nemškega in italijanskega protesta zaradi zasega nemških in italijanskih ladij na znanje. Državni odvetnik Jackson je izjavil, da je po-

stopanje ameriških oblasti popolnoma zakonito.

Italijanski listi pišejo o zaplenjenih nemških in italijanskih ladij ter demonstrativnem in izzivalnem potovanju ameriških vojni ladij v Tihem oceanu. Listi naglašajo, da bodo zaradi tega države osi prisiljene storiti potrebne protiukrepe, ki bodo tudi učinkovite.

Mehiška vlada pripravlja enake ukrepe proti parnikom, ki pripadajo osnim državam, kakor jih je izvedla washingtonska vlada. Tudi države Južne Amerike bodo zaplenile parnike osnih držav. V pristaniščih Argentine, Čile in Urugvaja je 60 italijanskih, nemških, francoskih in danskih parnikov.

General Sikorski je odpotoval v Kanado in Združene države Sev. Amerike. Sprejet bo tudi od pred-

sednika Roosevelta. General Sikorski je odpotoval v Ameriko zaradi organizacije poljske vojske v Ameriki iz vrst poljskih izseljencev, katerih je samo v USA nad 4 milijone.

Italijanska admiraliteta zanika potopitev križarke »Giovanni delle Bande Nere«. Admiraliteta nadalje izjavlja, da pričakuje, da bo tudi britanska admiraliteta priznala angleške izgube pri Kreti.

Nemci znova poročajo o velikih potopitvah angleških ladij.

Nemški motorizirani oddelki so zavzeli Marso Brego v Cirenai. Angleži umik svojih čet iz Marse Brega priznavajo. Po zadnjih vesteh so Nemci zavzeli tudi že Agedabijo.

Angleške čete so prodrle v predmestja Masave in prodirajo v me-

sto. Nadalje so zavzele Mieso, ki je 280 kilometrov oddaljena od Ad-dis Abebe.

Nemške motorizirane čete so zavzele Agedabijo ter prodirajo nadalje proti severu.

Ameriške vojne ladje bodo spremljale trgovske ladje do Islanda.

Angleška admiraliteta poroča, da sta bila potopljena še dva italijanska rusilca.

Gen. Weygand je izjavil, da niso vozili od britanskih ladij napadeni francoski parniki niti vojnega materiala niti živih, ki bi bila namenjena za kakšno Angliji sovražno državo.

Iz Čungkinga javljajo o uspešnih bojih kitajskih čet proti Japoncem v srednji Kitajski. V bojih sta padla dva japonska divizijska generala.

Občni zbor Združenja trgovcev v Ptujju

Dne 22. marca je imelo Združenje trgovcev v Ptujju, ki je eno najstarejših združenj v Sloveniji, svoj redni letni občni zbor ob primerni udeležbi.

Občni zbor je otvoril predsednik Ivan Snoj, ki je pozdravil vse navzočne, zlasti pa:

zastopnika Zbornice za TI zborničnega svetnika Milka Senčarja,

Poročilo predsednika Ivana Snoja

Predsednik Snoj je nato podal naslednje poročilo:

Vojna nenehoma divja in se razširja preko evropske celine. Kljub vsem tegobam, ki zadevajo naš stan, pa smo srečni, da je naša lepa domovina po zaslugi svoje miroljubne politike, striktno nevtalnosti in odločne volje po obrambi, obvarovana vojnih grozot. Gospodarskim posledicam vojne se pa tudi naša država ni mogla izogniti. Potrebne so bile in še bodo velike žrtve, da si ohranimo težko priborjeno svobodo in neodvisnost.

Vojna je povzročila pomanjkanje blaga in surovin, pomanjkanje pa draginjo. Država se trudi na vse načine, da temu zlu odpomore. Prevzela je v svoje roke oskrbo prebivalstva s hrano. Uvaja se deloma v ta namen tudi dirigirano gospodarstvo v vsa gospodarstva področja. Izdajajo se številne odredbe glede prehrane, surovin in trgovine. Kontrola cen se razširja na vedno več predmetov, maksimirajo se bruto-dobički, kratki, izdani so tako številni predpisi, da jih je težko obvladati. Izdajajo se najboljše protidraginjski ukrepi. Vsi ti ukrepi segajo zelo globoko v gospodarstvo, zlasti v trgovino. Pri tem se je trgovstvu delala tudi silna krivica, ker se je dolžilo trgovca, da je on kriv vse draginje. Resnica pa je ta, da je tudi trgovec proti draginji, ker mu je ta samo v škodo, ker mu manjša promet. Sicer pa je slovenski trgovec s svojo solidnostjo tudi dokazal, da so bili vsi ti očitki brez podlage. Posebno pa tare trgovca pomanjkanje blaga. Ker pa ima slovenski trgovec odločno in krepko voljo, gleda vendarle z optimizmom v bodočnost.

V zvezi z draginjo moram še omeniti, da so bile dekretirane višje mezdre za nameščence in da so ti dosegli tudi pokojninsko zavarovanje, čigar velik del prispevkov nosi trgovstvo. Socialni položaj nameščencev se je tako znatno zboljšal, položaj trgovcev pa poslabšal.

Za obrambo pred napadi na trgovski stan je Zveza trgovskih združenj v Ljubljani ustanovila poseben obrambni sklad, za to je prispevalo tudi naše združenje. Obrambna akcija je dala zelo dobre uspehe.

Lanska letina v splošnem zaradi slabih vremenskih razmer ni bila ugodna. Vinski pridelek je zdrknil kvalitativno, še bolj pa kvantitativno daleč pod normalo. Žito tudi ni dalo zaželene žetve.

zastopnika Zveze trg. združenj zbor. svetnika Ferda Pintarja, zastopnika Pomočniškega zbora ter zastopnike tiska.

Nato se je predsednik v toplih besedah spominjal umrlih članov. Umrli so: Milan Vuga, ga. Terezija Kaisersberger in g. Fran Nedog. — Zborovalci so počastili njih spomin.

Edino koruza in krompir sta zadovoljivo obrodila. Kljub temu, da je izvoz izzemši nekaj sadja izostal, so se zvišale cene vsem deželnim pridelkom. Zaradi slabe letine so se morale življenjske potrebine racionirati. S tem v zvezi je bila izdana uredba o mletju pšenice, določila se je tudi enotna cena za moko v prodaji na debelo in malo. V zadnjem času so se izdale tudi nakaznice za moko.

V občinski prehranjevalni urad je združenje predlagalo dva trgovca. Prehranjevalni urad pa našega predloga ni upošteval ter odredil mesto samo enemu trgovcu, kar pa ni pravilno, ker le trgovec more pravilno zastopati interese trgovcev kakor tudi potrošnikov.

Davki so se na podlagi davčne novele iz leta 1939 občutno zvišali. Davčna ocena za leto 1940 je mnogo višja od ocene za leto 1939. Ta preiirani skok pa ni v nikakršnem skladu s praviim stanjem trgovine. Naši trgovci so gotovo ti zadnji, ki bi odklanjali žrtve, ki so potrebne zaradi državne obrambe. Ne moremo pa iti preko svojih sil, zlasti pa v teh časih ko so odpovedani vsi krediti, ko je zaradi naraščanja nabavnih cen obnova zaloge nemogoča. Mi vsi bomo v kratkem stali v prazni prodajalni; z denarjem pa, ki smo ga za staro zalogo izkupili, ne bomo mogli nabaviti novega blaga.

Ali pomislijo odločujoči faktorji kaj bo, če bo trgovina, ki je največji vir državnih dohodkov, popolnoma usahnila??

Kakor slišimo, se naša industrija radi prenapetosti davčnega vijaka že seli vedno bolj na jug. Trgovina se sicer ne more seliti, ker je navezana na svoj kraj, toda tudi trgovina bo propadla, če ne bo uvidevnosti za njene potrebe.

Že sedaj je naša revna Slovenija obdarjena z dajatvami, ki jih drugod v državi sploh ne poznajo. Če pa izgubi Slovenija še industrijo, mora trgovina popolnoma opešati.

Zveza trgovskih združenj opravlja v teh težkih časih veliko delo za naše trgovstvo. Tega dela, ki ga opravlja, si niti predstavljati ne moremo. Njeno delo se je podesetorilo in vsemu trgovstvu je priborila velike uspehe. Zato naša iskrena zahvala njenemu neumnemu predsedniku Stanetu Vidmarju in tajniku dr. Pustišku.

Najtoplejša zahvala pa tudi Zbornici za TI, zlasti pa gen. tajniku Ivanu Mohoriču, tajniku dr. Plessu ter zborničnemu konzulentu Žagarju, ki so združenju kakor

tudi trgovcem vedno pomagali z dobrimi nasveti. Zahvaljujem se tudi zbor. svet. g. Milku Senčarju, ki je bil združenju z dobrimi nasveti vsak čas na razpolago. Posebno zahvalo pa izrekam gg. zastopnikom davčnega odbora, in to gg. Franju Lenartu, Antonu Brenčiču in g. Miklotu Senčarju. Zahvaljujem se tudi obrtnemu referentu magistratnemu ravnatelju Zavaddalu, ki je pri vsaki priložnosti šel nam na roko. Združenje izreka zahvalo učiteljskemu zboru Trg. nad. šole. Zahvaljujem se tudi vsej upravi združenja za njeno podporo pri izvrševanju naših nalog.

Iz poročila tajnika Oseniaka

posnemamo:

Lani so bili na novo prijavljeni 4 obrati, odjavljenih pa 7.

Koncem leta 1940 je šlolo združenje: 1 častnega predsednika in 152 članov trgovcev, 91 pomočnikov, 73 pomočnic, 33 vajencev in 15 vajenk.

Združenje je imelo 30. marca 1940 svojo redno letno skupščino, med letom pa 9 rednih, 3 izredne in 1 žalno sejo.

Združenje je bilo zastopano na občenem zboru Zveze trgovskih združenj v Novem mestu, zastopano je bilo tudi na vseh zveznih sejah.

Pisarna vodi tudi poslovalnico Trg. bolniškega in podpornega društva.

Ob koncu šolskega leta 1940 je bilo na Trg. nad. šoli v II. in III. razredu po 19 vajencev in vajenk, skupno torej 38.

Osnutke proračunov mestne občine in okrajnega cestnega odbora je združenje natančno proučilo ter podalo svoje pripombe.

Zaradi slabe letine je nastopilo pomanjkanje življenjskih potrebščin, kar je povzročilo maksimiranje cen nekaterim predmetom. Ko je bila v mesecu juniju maksimirana cena za koruzo za din 170—, ni bilo koruze več za dobiti. V bližnji Hrvatski je bilo koruze dovolj, ampak po ceni 250 do 270 din za 100 kg. Združenje je zaprosilo sresko načelstvo naj s pomočjo kr. banske uprave izposluje pri Prizadu 10 vagonov koruze za preskrbo našega okoliškega prebivalstva po določeni ceni. Ta koruza pa še do danes ni prišla. V začetku meseca avgusta je zmanjkalo pšenične moke. Združenje se

je ponovno obrnilo na sresko načelstvo, naj izposluje pri kr. banski upravi staro pšenico, ki jo banska uprava hrani v svoji rezervi.

Dobili smo uredbo o kontroli cen in o kontroli blaga. Določen je bil bruto-dobiček, ki je pa bil tako minimalen, da ni bilo mogoče izhajati. Proti preizku odmerjenemu bruto-dobičku je združenje predložilo pritožbo na kraljevsko bansko upravo. Uvedena je bila kontrolna knjiga za predmete, ki so pod kontrolo cen. K uvedbi kontrolne knjige je združenje predložilo svoje pomisleke.

O številnih uredbah in odredbah, ki so jih izdala oblastva, smo vedno obveščali z okrožnicami članstvo.

Kljub vsem ukrepom, ki so jih izdala oblastva, se draginja ni ustavila, marveč raste naprej in pomanjkanje najpotrebnejšega blaga pa nastaja vsak dan občutnejše.

Zvišana je bila pridobnina, zvišana je bila tudi železniška tarifa, zvišane so bile nekatere poštne pristojbine, zvišan je bil poslovni davek in trošarine, občutno pa je bil zvišan tudi prispevek za bolniško zavarovanje.

Združenje je tudi lansko leto izvedlo nabiralno akcijo za revne šolske otroke v Halozah. Nabralo se je gotovine 1400 din, blaga pa v vrednosti 2400— din. Obdarovani so bili otroci na šolah: Sv. Duh v Halozah, Žetale, Sv. Barbara v Halozah, Podlehnik in okoliška šola.

Ko je omenil g. tajnik še nekatere druge predpise, je zaključil svoje poročilo.

Podpredsednik Zveze g. Ferdo Pinter

je nato pozdravil občni zbor v imenu Zveze. Zeli občnemu zboru obilo uspeha. Izbrpno je poročal o velikem delu Zveze ter podal glavne smernice njenega delovanja. Zaradi večjih poslov so se morali ustanoviti novi odseki, in sicer odsek veletrgovcev in trgovcev z živili, odsek trgovcev s kožami itd. Zveza je borbena organizacija in se tega dobro zaveda ter se bori za pravice trgovstva.

Na žalost se pristojni krogi ne zavedajo, da bi moralo iti gospodarstvo in politika roko v roki.

Glede »Trgovskega lista« bi omenil, da je ta list za nas tako važen, da brez njega trgovce sploh ne more biti. List je odlično uredjen in prinaša vse aktualnosti današnjega časa. Dolžnost nas vseh je, da list z vsemi močmi podpiramo in da se naročimo na vse tri številke, ne samo na sobotno.

Končno apeliram na Vas, dragi tovariši, da se tudi v sedanjem težkem času, ko se mora trgovstvo boriti za svoj obstanek, strnemo okrog našega združenja ter v medsebojnem soglasju sodelujemo za blagor in napredek našega stanu in za dobro bodočnost naše Jugoslavije in za srečo našega mladega kralja Petra II., katerega služimo z vsem našim bitjem.

Predsednik Snoj je nadalje sporočil, da je posebna deputacija združenja izročila častnemu predsedniku Franju Lenartu spomenico o imenovanju za častnega predsednika. Hkrati mu je poklonila slika mesta Ptujja, delo akad. slikarja prof. Franceta Miheliča, ki ima na srebrni ploščici posvetilo izvolitve za častnega predsednika.

Ganjen in prijetno iznenaden zaradi spomenice in dragocene slike s posvetilom, se je častni predsednik iskreno zahvalil s posebnim pismom ter daroval 5000 din kot prvi temeljni kamen za zgraditev Trgovskega doma v Ptujju, ki naj bi bil središče vsega trgovstva Ptujja in okolice. Z velikim odobravanjem je zbor sprejel to lepo misel častnega predsednika, prav tako pa tudi poročilo predsednika Snoja.

Zato so marsikateri predpis slabo izdelani in nerabni. Protidraginjska uredba velja za vse, samo ne za kmetijske predmete in za živila, za katere bi bila ravno najbolj potrebna. Omeni obrambno akcijo proti napadam na trgovstvo. Priporoča »Trgovski list« kot edino stanovsko glasilo, na katerega mora biti naročen vsak trgovec. Končno poziva članstvo, da se čimbolj oklene svoje organizacije v zaščito svojih interesov. (Odobranje.)

Zbornični svetnik g. Milko Senčar

pozdravlja zbor v imenu Zbornice. Omeni, da je bila Zbornica za TOI razpuščena ter sta se ustanovili dve zbornici, in sicer Trgovinsko-industrijska ter Obrtniška zbornica. Mi trgovci le občinitamo obrtnikom, če bodo našli v svoji zbornici vse, kar potrebujejo. Naloga naše bodoče zbornice pa je, da dvigne svoj glas v obrambo trgovcev in da skrbi za boljšo bodočnost. Omeni prehranjevalne težkote, priporoča naj si trgovci nabavijo koruze, kolikor morejo, ker bo pšenične moke do nove žetve premalo. Zato se bo višja cena za koruzo morala dovoliti. Omeni še dodeljevanje sladkorja in marsikatero druge pereče zadevo. (Odobranje.)

Blagajnik združenja gospod Franjo Vrabel je nato poročal o blagajniškem stanju združenja.

Računski zaključek za leto 1940. izkazuje din 39.742.— dohodkov in 37.174.— din izdatkov.

Podporni sklad znaša 2.233 din. Vse premoženje Združenja znaša din 62.040.—.

V imenu nadzornega odbora je poročal Arnuš Ignac, ki je predlagal, da se izreče vsem članom uprave, posebno pa blagajniku g. Franju Vrabelu, priznanje in zahvala ter razrešnica. (Soglasno sprejeto.)

Blagajnik gospod Vrabel je nato prečital proračunski predlog za leto 1941, ki predvideva 44.815 din izdatkov.

Predlaga, da se članarina določi z ozirom na davčno moč članov v višini: 1600, 1200, 600, 360, 240, 180, 120 in 35 din. Na ta način bi dala članarina din 44.815.— z legitimacijo za nakupovalce.

Proračun za leto 1941 kakor tudi določitev članarine za leto 1941 je skupščina soglasno sprejela.

Volitev namestnika.

Po smrti člana uprave g. Vuge, je prišel prvi namestnik g. Brenčič Miha. Za namestnika se je nato soglasno izvolil g. Klemenčič Martin.

Predlogi uprave

Soglasno so bili sprejeti naslednji predlogi uprave:

1. Za bodoče je pod kaznijo prepovedano razdeljevanje v kakršni koli obliki ali vrednosti reklamnih koledarjev kot novoletno darilo svojim odjemalcem. To velja za vse člane tudi za one, ki se današnje skupščine niso udeležili.

Skupščina pooblašča upravo združenja, da lahko naloži članom, ki se pregreše zoper ta sklep denarno globo do din 1000.—.

2. Najmanj enkrat na mesec naj bo sestanek trgovcev vseh strok.

V teh nevspešnih časih je to nujno potrebno, da je trgovstvo pravilno informirano in medsebojno trdno povezano.

3. V zvezi z željo častnega predsednika gospoda Franja Lenarta, da bi se ustanovil v Ptuj Trgovski dom, naj skupščina sklene, da tudi združenje naloži od svoje imovine k temeljnemu kamnu za Trgovski dom din 25.000.—.

4. Vsak nakupovalec mora plačati za legitimacijo, ki jo izda združenje, din 50.—.

5. Uprava se pooblašča, da določi članarino za poedine člane po njih gospodarski moči.

Slučajnosti

G. Kreft Hinko omeni, da smo pred velikonočnimi prazniki, nimamo pa moke.

G. Rosenfeld Robert: Mi trgovci na periferiji imamo tudi stranke

izven občine, ki kupujejo na knjižice, ne smemo jim pa prodajati moke, petroleja itd. Kako si naj te stranke nabavijo pri drugem trgovcu moko, če nimajo denarja. V takih primerih bi morali dobiti trgovci, ki imajo svoje prodajalne na periferiji občine, za te stranke dodeljene potrebne količine moke.

K predstavkam gg. Krefta in Rosenfelda omeni zbor. svet. Senčar, da mu je to nepravilno stali-

šče oblasti znano. Ni prav, da se na ta način stranke odbijajo od trgovcev. Sresko načelstvo je to tudi upoštevalo, pa kaj pomaga, če je premalo moke na razpolago. Na deželi je še manj moke ko v mestu in zaradi tega silijo stranke v mesto, da bi si nabavile moko, ki jim pripada. Na vsak način bi se moralo gledati, da tudi te stranke dobijo moko ker ne gre, da si na ta način odbijamo stranke. Omeni tudi, da odslej naprej ne bo več bele moke razen za bolnike.

G. Kreft Hinko predlaga, da se v prihodnje vsem onim članom,

ki se brez predhodne tehtne opravilne ne bi udeležili letne skupščine, naloži globa din 100.—. (Soglasno sprejeto.)

V imenu Pomočniškega zbora se je zahvalil za pozdrav g. Petek.

Predsednik Snaj predlaga, naj skupščina sklene, da se ponovno zaprosi pošto ministristvo, da zopet uvede pošno potniški avtobusni promet v Slovenske gorice. Predlog predsednika je bil z velikim odobravanjem sprejet.

Ker je bil dnevni red izčrpan, je zaključil predsednik Snaj dobro uspelo skupščino.

Tujski promet Slovenije

Tujskoprometna zveza v Ljubljani polaga obračun svojega 36. poslovnega leta

Danes dopoldne je bil v dvorani Zbornice za TI letni občni zbor Tujskoprometne zveze v Ljubljani. Poročilo o poteku bo objavljeno prihodnjič, danes pa navajamo nekaj podatkov iz poročila načelstva za trgovino, obrt in industrijo banske uprave ter iz poročila, ki ga je Tujskoprometna zveza pripravila za svoj občni zbor.

Zaradi vojne je v primerjavi z letom 1939. število tujcev padlo za 18.5%, prenočitve pa za 25.8%. Da ta padec ni večji, je pripisati okolnosti, da je obisk tuzemcev številčno celo narasel in njih nočnine niso preobčutno nazadovale. Potemtakem je domači (notranji) turizem pripomogel do doseženega, vsekakor še vedno zadovoljivega uspeha. To nam kaže smer, v kateri bo treba prvenstveno razvijati bodoča prizadevanja turistične propagandne delavnosti, vse do tlej, dokler bodo trajale sedanje izjemne razmere.

Banska uprava je v minulem letu nadaljevala zbiranje gradiva, potrebnega za ocenitev občinskih in za sestavo banovinskih delovnih načrtov za pospeševanje turizma v enoletnih in večletnih razdobjih. To delo je pred zaključkom. Ze zbrano gradivo izpričuje med drugim, da večina turističnih krajev ne izpolnjuje vseh pogojev ki jih zahtevajo zakoniti predpisi glede splošne in posebne ureditve. Značilno pri tem je, da so izkazale turistične občine po stanju z dne 1. X. 1940 kljub temu 309,959,335-42 dinarjev skupnega dolga. Pri takem stanju je naravno, da bodo potrebna izredna sredstva za ureditev turističnih krajev, za amortizacijo z razvijajočim se turizmom povezanih dolgov in za sanacijo gostinstva v turističnih krajih.

Turistični kraji Slovenije imajo 10.377 razpoložljivih tujskih sob in 17.811 tujskih postelj. V teh številkah, ki obsegajo gostišča in zasebne stanodajalce, je izražena turistična nastanitvena moč banovine, ki pa v splošnem ni zadostno izrabljena: povprečna zasedba vsake postelje je znašala namreč v letu 1940. samo okrog 44 dni ali 12%. Ta izraba nastanitvene moči pa tudi v normalnih letih ni dosti boljša, iz česar izhaja, da bo morala turistična delavnost v bodoče napeti vse sile, da doseže številčni porast gostov, zlasti pa, da podaljša njih bivanje (poleg poletne naj bo tudi zimska turistična sezona, katero pa bo po večini treba šele ustvarjati), in podaljšanje sezon sploh, da bo tako z večjo izrabo dane kapacitete zagotovljena tudi večja donosnost turizma, oziroma primerno obrestovanje vanj vložene milijonske glavnice. Iz tega sledi, da povečevanje na-

stanitvene moči z novimi stavbami za sedaj ni umestno, razen tam, kjer sedanja krajevna nastanitvena moč zaostaja za resnično potrebo.

Tujskoprometna zveza naglašava v svojem poročilu, da je našla pri banki upravi ter upravi za turizem ministristva za trgovino in industrijo vedno razumevanje za potrebe tujskega prometa. Zaradi nastalih razmer sicer banovinski turistični svet lani ni zasedal, vendar je trgovinski oddelek banske uprave vedno budno spremljal vse važnejše dogodke na polju tujskega prometa ter tesno sodeloval v odboru za zadeve obeh tujskoprometnih zvez.

Z Zbornico za trgovino in industrijo je zveza tudi obsežno sodelovala. Zbornica se v okviru gostinskega odseka bavi tudi z različnimi problemi tujskega prometa in se je Tujskoprometna zveza vključila vlogi Zbornice za TI na banksko upravo, da se v polnem obsegu izvajajo določila §§ 126 in 127 obrtnega zakona prav posebno v mestih in turističnih krajih in se s tem dosežejo sodobnejše urejena gostinska podjetja. Vzajemno se je razpravljalo tudi o merah, ki jih je treba podvzeti, da se obvaruje Slovenija večjih izgub zaradi izpada inozemskih gostov. Propagandno delovanje zveze je

Zbornica za TI podprla z izdatno podporo v znesku 30.000 din.

Tujskoprometna zveza ima 107 članov, ki so razdeljeni tako-le:

Tujskoprometna in olepševalna društva	37
Zdraviliška komisija, kopalnišča, zdravilišča	9
Osrednje društvo in podružnice Slovenskega planinskega društva	16
Zveza in združenja gostilniških podjetij	20
Občine	8
Krajevni občinski turistični odbori	4
Ostala združenja in ustanove	13

Kakor se vidi, naše občine niso baš zavzete za tujski promet. Članice zveze so občine Bled, Bohinjska Bistrica, Celje, Kamnik, Kranjska gora, Laško, Ljubljana in Žiri. Med članicami niso občine Maribor, Kranj, Jesenice, Novo mesto itd. Razveseljivo tudi ni, da niso niti vsa zdravilišča včlanjena v Zvezi. Zlasti se mora čuditi, da eno naših najbogatejših zdravilišč ni včlanjeno. Če se ne bodo na tujskem prometu najbolj zainteresirani kraji brigali za glavno turistično organizacijo, potem se pač ne smejo pritoževati, da ne dosega o njih uspehov v tujskem prometu, ki bi jih mogle in morale.

Zopet vesti o dobavi tujega bombaža

Zadnja številka »Jugoslov. tekstilnega glasnika« z dne 31. marca je objavila naslednjo vest o nabavi in dovozu tujega bombaža:

Časopis si v zadnjem času poročali o velikih količinah surovega bombaža, ki da so že prišle v našo državo. Kakor smo obveščeni, so bile te vesti deloma zelo prezgodnje.

Od prvega zaključka s Turčijo za okoli 3 milijone kg bombaža za okoli 3 milijone kg bombaža so sedaj približno štiri petine tega bombaža v naši državi, večinoma pa še na Donavi. Od vse te količine je prišel le majhen del v Beograd. Vendar pa so nekatere predilnice že prejele 30 do 40 odstotkov njim dodeljenih kontingentov. Od druge nabave v Turčiji v višini 8 milijonov kg je sedaj v Carigradu 2450 ton. To blago se sedaj naklada na romanske parnike, ki bodo bombaž odpeljali v našo državo. Poleg tega pluje sedaj ena ladja s 1000 tonami bombaža iz Mersine v Carigrad, druga ladja bo v kratkem krenila na isto pot.

Nasprotno vestem raznih dnevnih listov, smo dobili dosedaj iz Rusije samo določene količine

bombažnih odpadkov, ki so bile prej na Dunaju oz. na Švedskem. Te količine so že prišle na slovensko mejo. Skupno smo v Rusiji kupili okoli 4 milijone kg surovega bombaža in bombažnih odpadkov. Odbor za kompenzacijo se sedaj pogaja za nabavo 800.000 kg egiptskega bombaža, ki bi ga dobili za našo konopljo oziroma za naš les. Do zaključka o tej kupčiji pa še ni prišlo.

Izgledi, da bi dobili bombaž iz Iraka ali iz Irana niso posebno dobri.

»Jugoslovanski tekstilni glasnik« pravi, da se je položaj vendarle znatno zboljšal, ker moremo z gotovostjo računati, da bomo do-

Ze v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika arajee, ovrtnike in manšete. Pere, suši, moga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Tako dober tek vzbuja

naravna Rogaška slatina, da so se po zgodovinskih podatkih prebivalci okolice za časa lakote v 30letni vojni izogibali, piti to vodo, ker jim je povzročila prevelik tek.

bili skupno 15 milijonov kilogramov bombaža, deloma iz Turčije deloma pa iz Sovjetske Rusije. Zalibog pa so transportne težkote zelo velike, ravno tako pa je velik riziko transporta. Zanimivo je, da industrialeci sploh niso mogli zavarovati blaga proti vojnemu riziku proti še kolikor toliko znosnim premijam.

Občni zbor Društva absolutov drž. trg. šol v Celju je zaradi nepredvidenih zaprek preložen na nedoločen čas.

Davčni svetovalec

Taksa za poslovne knjige

L. N. v K. — Vprašanje: Poslovni prijatelj iz Srbije mi je ob priliki, ko sem slučajno omenil kolkovanje poslovnih knjig, izjavil, da v bivši Srbiji kolkujejo samo dvoje knjig, to je dnevnik in inventar, dočim drugih knjig ne kolkujejo. Vsekakor bi bilo zanimivo, na podlagi katerega zakonitega določila niso pri njih zavzane kolkovine vse poslovne knjige brez razlike, saj velja, kakor sem se iz taksnega zakona pripravil, tar. post. 167. za vso kraljevino.

Odgovor: Taksa za poslovne knjige se plačuje za poslovne knjige, katere se morajo voditi po trgovskem zakonu kot obvezne. Po trgovskem zakonu iz l. 1860., ki je v Srbiji še danes v veljavi, se morajo obvezno voditi in torej tudi taksirati samo dnevnik in inventar. Če vodi poleg teh knjig še kake druge knjige, mu teh drugih knjig ni treba kolkovati. Drugače je pa pri nas. Pri nas še slej kot prej velja bivši avstrijski trgovski zakon, ki v čl. 28. določa obveznost voditi knjige, ko pravi: »Vsak trgovec je dolžan voditi knjige, iz katerih morajo biti celotno razvidni njegovi trgovski posli in stanje njegovega premoženja.« Pri nas veljavni zakon torej ne omejuje dolžnosti vojenja poslovnih knjig samo na določene knjige, ampak nasprotno določa, da mora trgovec voditi toliko knjig, kolikor jih je potrebnih, da ugotovi svoje premoženjsko stanje, oz. da napravi konec leta bilanco. Zato so pri nas zavezane kolkovati vse knjige, ki se vodijo, dočim se morajo v Srbiji taksirati res le dnevnik in inventar. To razliko pa povzroča edino to, da je v Srbiji veljaven drug trgovski zakon, kakor pri nas.

Pri nas velja dolžnost voditi poslovne knjige po trgovskem zakonu samo za protokolirane trgovce. Potemtakem so po zakonu samo ti dolžni voditi knjige in jih taksirati, dočim so mali trgovci, kolikor niso sodno protokolirani v obče oproščeni kolkovati svoje knjige. Ta razlika, ki je utemeljena v besedilu tarifne postavke 167. pri nas še vedno ni dovolj znana in je važno, da na njo ob vsaki priliki opozarjamo.

LJUDSKA POSOJILNICA v LJUBLJANI

z. z neom. j., Ljubljana, Miklošičeva cesta 6, v lastni palači nasproti hotela „Union“

Obreduje hranilne vloge najugodnejše • Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive, obreduje po 4%, proti odpovedi po 5%.

Vprašanje, na katero prosimo odgovor

Nekaj državljanov tuje narodnosti je v zadnjem času zapustilo Jugoslavijo, čeprav jih mi nismo podili iz države in čeprav so živel med nami desetletja srečno in zadovoljno. Nekateri so pustili tudi razne premičnine kakor tudi pohištvo in druge predmete. Seveda pa je ostalo tudi nekaj neporavnanih računov. Zaradi teh pa postavljamo prizadeti svoje vprašanje, ker bi radi znali, kaj naj ukrenemo v zaščito naših terjatev? Koliko znašajo te terjatve, bi bilo treba šele ugotoviti. Naj nam kdo pojasni, kaj naj ukrenemo!

Nevšečne in mučne razmere so postale v zadnjem času za trgovino. Nekateri dobavitelji so zahtevali za naročeno blago denar v naprej in so ga večinoma tudi dobili. Niso se zadovoljili niti s povzetjem. Sedaj pa ni ne denarja, ne plačanega blaga in v mnogih primerih tudi ne odgovora na tozadevna vprašanja. Tako ne gre stvar naprej! So predmeti, ki so nujno potrebni in če se ti predmeti ne dobe morajo posli zaostati. Seveda je sedaj kritičen čas, toda vseeno ne bi bilo treba tako postopati!

Uvozniki surovih kož in suhih kož,

usnja in usnjenih izdelkov, krzna in krznenih izdelkov, lubadi za strojenje kož ter izvlečkov (ekstraktov) in snovi za strojenje kož, ki nameravajo še nadalje uvažati to blago in ki še niso registrirani pri direkciji za zunanjo trgovino ali pri od nje pooblaščenih organih, morajo najdalj do 15. aprila 1941. predložiti prošnjo za registracijo direkciji ali od nje pooblaščenim organom.

Srednji borzni mesečni tečaji za obračunavanje pri carinarnicah

Fin. minister je izdal odlok, s katerim so določeni za mesec april naslednji tečaji, po katerih bodo preračunavale carinarnice pri določevanju osnove za plačilo skupnega davka na poslovni promet in luksuznega davka na dinarsko vrednost fakture, ki se glase na drugo valuto, a ne na deželo izvora:

- 1 angleški funt je din 176'17
- 1 ameriški dolar " 44'55
- 1 kanadski dolar " 44'—
- 100 švicarskih frankov " 1033'65

Ti tečaji se bodo uporabljali samo v primerih, ko se blago uvozi iz klirinških držav.

Ti tečaji pa se ne bodo uporabljali v primerih, ko se blago, ki se uvozi iz klirinških držav in se fakture glase na druge valute in ne na valuto dežele izvora, plača v devizah, a ne po kliringu. V tem primeru se fakture preračunavajo na dinarsko veljavo po uradnih mesečnih obračunskih tečajih.

Prijava drv

Zveza trgovskih združenj je preljela od Centrale za kurivo naslednje obvestilo: Centrala za kurivo je v skladu s čl. 3. odst. 1. uredbi o centrali za kurivo odredila popis vseh zalog drv, ki presegajo pri posamezniku 50 kub. metrov.

Prosimo, da opozorite vse člane, da pravilno prijavijo vse zaloge drv do najkasneje 10. aprila s stanjem za'og dne 31. marca. Nadalje se mora prijaviti vsaka nova produkcija ali nakup od kmeta, kakor hitro znaša več ko 50 kub. metrov.

Nadalje se opozarjajo interese, da je bila v »Službenih novinah« z dne 20. marca objavljena dopolnitev odločbe o postavitvi prevoza drv pod kontrolo. S to določbo se je dopolnila določba trg. ministra ter se je v točki 1.

dodala naslednja določba: Za drva po tej določbi se šteje bukov, gabrov, cerov, jesenov, brestov, hrastov, mešani trdi les ostalih trdih listovcev ter lesnik in drobnice, lipov, vrbov, topolov, jelšev in ostali les mehkih listovcev, izdelan v polena, kroglice, sečnice, klade (panje) ali razžagan in sepljen, kakor tudi bukov olupljen les (za izdelavo celuloze) in odpadki na žagah, trdi in mehki, vezani in nevezani kakor tudi lesno oglje. Oglje je torej sedaj tudi pod kontrolo.

Nadalje vas prosimo, da opozorite člane, da se drže maksimalnih paritetnih cen za postaje, na katerih nakladajo, ker bo centrala za kurivo po sreskih načelstvih strogo kontrolirala te cene.

Doma in po svetu

Predsednik turške republike Izmet Ineni je brzojavno čestital Nj. Vel. kralju Petru II. k zasedbi prestola.

Nj. Vel. kralj Peter II. je izrekel svojo zahvalo kraljevi gardi za njene izredne zasluge za kralja in domovino v noči od 26. na 27. marec.

Za vrhovnega inšpektorja naše vojske je imenovan zmagovalac iz svetovne vojne vojvoda Peter Bojović.

Senat je razpuščen z ukazom Nj. Vel. kralja. Poseben kraljev ukaz bo določil dan volitev novega senata in dan njegovega sklicanja.

Po dvodnevem bivanju v Beogradu se je naš berlinski poslanik dr. Ivo Andrić vrnil v Berlin.

Minister dvora Radoje Knežević je poslal predsedniku demokratske stranke Milanu Grolu pismo, v katerem mu sporoča, da z ozirom na svoj novi položaj izstopa iz demokratske stranke, ker bi bilo pripadništvo stranki neskladno z njegovim novim položajem.

Uredba o vojaški disciplini je bila objavljena v »Službenih novinah«. Vojaška disciplina velja tudi za vse, ki delajo v vojski.

Ljubljana, Zagreb in Beograd bodo proglašena kot odprta in nebranjena mesta, če bi se vendarle zgodilo kljub vsem miroljubnim prizadevanjem naše vlade, da bi bila naša država v vojnem stanju.

Razglas predsednika vlade o zatiranju vznemirljivih vesti je ban dr. Subašić objavil tudi za banovino Hrvatsko.

Vest, da bi se italijanski institut v Zagrebu začasnó zaprl, ni resnična, temveč deluje institut v polnem obsegu dalje.

Prepovedano je zapustiti svoje stalno bivališče. Pač pa so dovoljena potovanja po opravkih.

Za bana moravske banovine je imenovan Božidar Krstić, bivši ban zetske banovine, za bana vrbske banovine pa dr. Nikola Stojanović. Dosedanji ban moravske banovine Krasojević je bil upokojen.

Za predsednika beograjske občine je bil postavljen trgovec Dobrovoje Lazarević, pristaš Davidovičeve demokratske stranke. Za podpredsednika beograjske občine pa je imenovan upokojeni inšpektor fin. ministrstva Ivan M. Miličević, ki je pristaš radikalne stranke.

Za upravnika mesta Beograda je imenovan načelnik Dušan Ri-

bar.

Vodja nemške manjšine v Jugoslaviji dr. Sepp Janko je v spremstvu voditelja političnega urada Kulturbunda dr. Hamma na povabilo predsednika vlade prišel v Beograd.

Finančno ministrstvo je zvišalo proračun vrbske banovine od 37 na 40 milijonov din ter je dalo ministrstvo samo sredstva za vživanje proračuna.

Proračun drinske banovine v višini 74,5 milijona din je finančni minister potrdil.

Gospa Marija Bonač, vdova pred 10 leti umrlega ustanovitelja naše ugledne in velike domače ljubljanske tvrdke Ivan Bonač, je umrla v Ljubljani v visoki starosti. Pokojnica je slovela v Ljubljani po svoji izredni delavnosti, srčni dobroti in svojem lepem značaju. Vsi, ki so jo poznali, jo bodo ohranili v nepozabnem spominu. Žalujemo naše iskreno sožalje!

Kot četrta tekstilna tovarna v Mariboru je ustavila obratovanje tovarna »Atama« v Košakih.

Westfalski premožnikov so sklenili, da bodo dajali rudarjem, katerih rodbine žive v tujini in ki so prišli na delo v Nemčijo na poziv premožnikov, dnevni dodatek 1,50 RM kot odškodnino, ker morajo živeti ločeno od rodbine (Trennungsgeld).

Nemško kmetijsko ministrstvo je odobrilo, da morejo naši kmetijski delavci še nadalje pošiljati po 60 RM mesečno domov. Naši industrijski delavci pa smejo pošiljati po 1 RM mesečno.

Bolgarski pravosodni minister Ontakov je predložil sobranju zakonski načrt o splošni amnestiji političnih krivcev.

Novi transporti italijanskih delavcev so prišli v Nemčijo.

Iz Slovaške bo odšlo na delo v Nemčijo 3500 slovaških lesnih delavcev.

Kruh se podraži v Švici od 48 na 52 santimov za kg, ker se je žito, ki ga je uvozila Švica, zelo podražilo.

Vojni stroški Anglije so znašali v ravnokar končanem fiskalnem letu 3,86 milijarde funtov, redni dohodki pa 1,4 milijarde funtov.

Ameriški finančni minister Morgenthau je odredil zvišanje sladkornega davka ter se bodo na ta način zvišali državni dohodki za 12 milijonov dolarjev.

Angleški časopisi bodo veljali v bodoče po 3 penije namesto 2 penija, ko dosedaj.

Obvezno obdelovanje svobodne zemlje v mestih in vaseh je odredila romunska vlada. Na vsaki par-

celi, ki ima najmanj 100 kvadratnih metrov se mora posejati povrtnina. Lastniki zemljišč morajo javiti, katere rastline bodo zasadi.

Egiptska vlada je odvzela nemškimi in italijanskimi državljanom, ki so lastniki delnic egiptskih delniških družb, vse pravice, ki izvirajo iz posesti teh delnic.

Španska vlada je izdala ob drugi obletnici konca španske državljanske vojne obsežno amnestijo, s katero so bili pomiloščeni vsi politični kaznenici, ki so bili obsojeni na ječo do 12 let. Naseliti pa se smejo samo v krajih, ki so vsaj 250 km oddaljeni od njih prejšnjega stalnega bivališča. V vsem je bilo pomiloščenih nad 40.000 ljudi.

Na Japonskem se je začelo obvezno z'iranje železnih in kovinskih odpadkov. Zbiranje vodi načrtno ravnanje.

Sovjetska unija je odpravila svoje poslaništvo in svoj gen. konzulat v Norveški, kakor poroča stockholmski list »Tidningen«.

Sarajevski trgovci proti zasebnim potrošniškim zadrugam

Sarajevski trgovci so sprejeli na svoji skupščini resolucijo, v kateri zahtevajo, da minister za trgovino in industrijo energično nastopi za odpravo zasebnih nabavljalnih in konsumnih zadrug in podobnih ustanov, ki uživajo razne olajšave glede plačevanja taks in tudi razne železniške ugodnosti. Vse te ustanove delajo s svojimi privilegiji škodo trgovcem. Trgovci so se nadalje izjavili proti industrijskim konsumnim prodajalnicam. Trgovci so nadalje zahtevali, da rešuje banska uprava prošnje trgovcev za določevanje cen v predpisanih rokih. Končno so zahtevali, da se s posebno uredbo določi, da se morajo vsi ovaditelji, ki so vložili lažnive ali neresnične ovadbe, kaznovati s tem, da morajo plačati vse sodne stroške in pa odškodnino prizadetim trgovcem za izgubljeni čas. Potrebno bi bilo, da bi bili takšni nepošteni ovaditelji še bolj ostro kaznovani.

KNJIGOVESNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrac, journalc, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Vreče

vseh vrst kupujem, kakor razne odpadke in emnje - Plačam po najvišjih dnevnih cenah
Zavržen Jože
Ljubljana, Pražakova ul. 2

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1-2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!
Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

tistega z rdečimi srci,
našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

Zunanja trgovina

V Italiji se je začela velika propaganda za okrepitev sviloprejetva. V 1500 občinah bodo zasadili na tisoče mladih murv. Proizvodnja bub je znašala v Italiji 1. 1940. 34,7 milijona kg.

Franeoska industrija svile je zaradi pomanjkanja surovin popolnoma paralizirana. Sedaj se vodijo pogajanja, da bi dobile tvornice surovo svilo iz Italije.

Stavka v velikanskih ameriških jeklarnah v Betlehemu je prenehala. Stavkalo je nad 100.000 delavcev.

V Habarovsku v Sibiriji bodo začeli gojiti riž. Letos bodo obdelali za gojitev riža 1000 ha.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce,

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

TOVARNA ANILINSKIH BARV IN KEMIČNIH IZDELKOV

Celje

Priporočila svoje specialne izdelke

barve za obleke v zavitkih, barve za luženje lesa v zav., barve za tla v zavitkih, barve za pirhe v zavitkih, Vilbra barve za usnja.

Anilinske barve za obrtniške potrebe

- barve za volno,
- barve za bombaž,
- barve za živila,
- barve topljive v masti,
- barve topljive v olju,
- barve za sveče,
- barve topljive v vodi,
- barve topljive v špiritu.

Razne kemične izdelke za gospodinjstvo in obrt

Zahtevajte cenike!

Priprave za praženje kave

od 1 1/2 kg vsebine in več električni mlinčki

za mletje kave, orehov, maka, sladkorja, začimb i. t. d.

VICTORIAWERK OTTO SWADLO WIEN, XII/4

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

je največji slovenski pupilarnovarni denarni zavod. Dovoljuje posojila na menice in vknjižbe

Za vse vloge in obveze hranilnice **jamči** Mestna občina ljubljanska